

WYMAGANIA EDUKACYJNE Z HISTORII DLA KLASY I TECHNIKUM

Nauczyciel prowadzący: *Andrzej Sojka.*

1. **Program nauczania**

Program nauczania historii w zakresie podstawowym dla liceum ogólnokształcącego i technikum. Seria: Poznać przeszłość. Zakres podstawowy

Autorzy: Robert Śniegocki, Katarzyna Panimasz

Wydawnictwo: Nowa Era

2. **Podręcznik**

Marcin Pawlak i Adam Szweda, Poznać przeszłość 1. Podręcznik do historii dla liceum ogólnokształcącego i technikum; zakres podstawowy Numer dopuszczenia: 1150/1/2022

3. **Ogólne umiejętności opracowane w oparciu o osiągnięcia zawarte w podstawie programowej:**

a. w zakresie chronologii historycznej

- umiejętność: - porządkowania i synchronizacji wydarzeń z historii powszechnej oraz dziejów ojczystych;
- dostrzegania zmienności i dynamiki wydarzeń w dziejach, a także ciągłości procesów historycznych.

b. w zakresie analizy i interpretacji historycznej

- umiejętność: - analizowania wydarzeń, zjawisk i procesów historycznych w kontekście epoki i dostrzegania zależności pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego;
- rozpoznawania różnych rodzajów źródeł; - oceniania przydatności źródła do wyjaśnienia problemu historycznego;
- dostrzegania wielości perspektyw badawczych oraz wielorakich interpretacji historii i ich przyczyn.

c. w zakresie tworzenia narracji historycznej

- umiejętność: - tworzenia narracji historycznej w ujęciu przekrojowym lub problemowym; - dostrzegania problemu i budowania argumentacji, uwzględniając różne aspekty procesu historycznego;
- selekcji i hierarchizacji oraz integrowania pozyskanych informacji z różnych źródeł wiedzy.

4. Wymagania edukacyjne na poszczególne oceny.

Obszar tematyczny / dział programu	Dopuszczający	Dostateczny	Dobry	Bardzo dobry	Celujący
I. Historia jako nauka, periodyzacja, źródła historyczne	wymienia podstawowe pojęcia: historia, prehistoria, historiografia, źródło historyczne; rozróżnia podstawowe typy źródeł	wyjaśnia rolę źródeł historycznych, rozróżnia źródła pierwotne i wtórne; przedstawia periodyzację dziejów powszechnych i ojczystych	analizuje fragment źródła historycznego (tekst, ilustracja), interpretuje go; wykazuje związek z periodyzacją	porównuje różne źródła odnoszące się do tego samego zagadnienia; ocenia ich przydatność; tworzy krótką narrację historyczną łączącą informacje z różnych okresów	samodzielnie opracowuje narrację historyczną w formie problemowej, wybierając źródła, uzasadniając wybór, stosując różne perspektywy i logiczną argumentację
II. Pradzieje i starożytny Wschód (Mezopotamia, Egipt, Persja, Izrael, Indie, Chiny)	wymienia najważniejsze cywilizacje prastarego Wschodu (np. Sumerowie, Babilonia, Egipt, Persja); zna daty orientacyjne	opisuje strukturę społeczną i urząd polityczny w wybranych cywilizacjach (np. Egipt – Nowe Państwo XIII–X w. p.n.e.); omawia wynalazki i elementy kultury	przedstawia wkład tych cywilizacji w dziedzictwo kulturowe ludzkości; analizuje relacje między nimi (wpływy, kontakty)	porównuje cywilizacje pod względem politycznym, społecznym, religijnym; interpretuje fragmenty źródeł (np. Kodeks Hammurabiego)	prowadzi własne badanie (np. mini-projekt o osiągnięciach cywilizacji Egiptu lub Mezopotamii), prezentuje wyniki
III. Świat starożytnej Grecji	zna kluczowe pojęcia: polis, demokracja, hoplita; orientuje się w mapie Grecji	opisuje ustrój Aten i Sparty, znaczenie kolonizacji; zna daty bitew: Maraton 490 p.n.e., Termopile 480 p.n.e., Salamina 480 p.n.e.	charakteryzuje osiągnięcia kultury greckiej (filozofia, teatr, architektura), rolę podbojów Aleksandra Wielkiego (336–323 p.n.e.)	analizuje wpływ wojen grecko-perskich i ekspansji Macedonii, porównuje systemy ustrojowe; interpretuje fragmenty tekstów greckich	tworzy prezentację problemową: np. 'Rola sztuki i filozofii greckiej w kształtowaniu myśli europejskiej', wykorzystując źródła i ilustracje
IV. Rzym – organizacja	zna podstawowe pojęcia:	opisuje przemiany ustrojowe Rzymu;	charakteryzuje kulturę rzymską, architekturę,	analizuje przyczyny upadku	realizuje mini-projekt: np. 'Wpływ rzymskiej

polityczna, społeczeństwo, kultura	republika, cesarstwo, senat, patrycjat vs plebejusze; zna datę legendarnego założenia Rzymu (753 p.n.e.)	funkcjonowanie społeczeństwa rzymskiego; podaje daty: 44 p.n.e. (śmierć Cezara), 27 p.n.e. (początek cesarstwa)	religię; zna daty: narodziny chrześcijaństwa (I w.), upadek cesarstwa zachodniorzymskiego (476)	republiki, przekształcenia w cesarstwo; interpretuje fragmenty źródeł rzymskich (np. prawo XII tablic)	romanizacji na Galię, Brytanię, Dację', z uzasadnieniem i analizą źródeł
V. Europa w średniowieczu	zna podstawowe daty: chrzest Polski 966, koronacja Karola Wielkiego 800, schizma wschodnia 1054, I wyprawa krzyżowa 1096, upadek Bizancjum 1453	opisuje cesarstwo Bizantyjskie za Justyniana (527–565), narodziny islamu (VII w.), początki państwa polskiego (Mieszko I, chrzest 966)	charakteryzuje system feudalny, kulturę średniowiecza, wojny krzyżowe i ich skutki	analizuje relacje cesarstwo–papiestwo w XI w., przyczyny i skutki wielkiej schizmy 1054, rozwój miast i uniwersytetów w XIII–XIV w.	przedstawia mini-projekt: 'Skutki wypraw krzyżowych dla Europy i świata mużułmańskiego' z wykorzystaniem źródeł i ilustracji
VI. Polska w średniowieczu	zna daty: chrzest Polski 966, koronacja Bolesława Chrobrego 1025, zjazd gnieźnieński 1000, rozbitcie dzielnicowe 1138	opisuje początki państwa Piastów (Mieszko I, Bolesław Chrobry), organizację państwa wczesnopiastowskiego	charakteryzuje politykę Bolesława Chrobrego, skutki rozbitcia dzielnicowego, rolę Kościoła w średniowiecznej Polsce	analizuje źródła dotyczące relacji państwa i Kościoła (np. dokument Dagome iudex), ocenia znaczenie zjazdu gnieźnieńskiego	przygotowuje prezentację lub esej: 'Znaczenie chrztu Polski dla pozycji międzynarodowej państwa Piastów'
VII. Polska za panowania Jagiellonów (XIV–XV w.)	zna podstawowe daty: unia w Krewie 1385, koronacja Władysława Jagiełły 1386, bitwa pod Grunwaldem 1410, unia w Horodle 1413, początek dynastii	opisuje okoliczności zawarcia unii polsko-litewskiej, znaczenie zwycięstwa pod Grunwaldem; wskazuje rolę Jagiełły i Witolda	charakteryzuje stosunki polityczne w Królestwie Polskim i na Litwie w XV w.; zna znaczenie sejmku walnego i przywilejów szlacheckich (np. przywilej koszycki 1374, przywileje nieszawskie 1454)	analizuje znaczenie dynastii Jagiellonów dla rozwoju Polski i Litwy; ocenia skutki wojny trzynastoletniej (1454–1466) i II pokoju toruńskiego	przygotowuje projekt: 'Znaczenie dynastii Jagiellonów w polityce Europy Środkowej', wykorzystując źródła, mapy i ilustracje

	Jagiellonów w Czechach i na Węgrzech (XVI w. – kontekst)				
VIII. Zakres wymagań dla poszczególnych ocen szkolnych	<p>Uczeń: – mimo wyraźnych braków w wiedzy potrafi przy pomocy nauczyciela odtworzyć wiadomości konieczne, istotne dla dalszego kształcenia; – wykazuje się niewielką znajomością faktografii i terminologii oraz w bardzo ograniczonym zakresie i z licznymi błędami lokalizuje fakty w czasie i przestrzeni; – z pomocą nauczyciela formułuje powierzchowne wnioski i oceny; – pracując w zespole, wykonuje tylko część powierzonych mu zadań; –</p>	<p>Uczeń: – wykazuje się znajomością podstawowych wymagań programowych; – w ograniczonym zakresie i z błędami posługuje się faktografią i terminologią oraz lokalizuje wydarzenia w czasie i przestrzeni; – dostrzega zasadnicze zależności przyczynowo–skutkowe; – w niewielkim zakresie i w pełni poprawnie wnioskuje i ocenia wydarzenia, zjawiska i procesy; – pracując w zespole, stara się wykonać polecenia na czas, ale czyni to powierzchownie i niestarannie; – wykazuje aktywność pod wpływem perswazji innych członków grupy</p>	<p>Uczeń: – wykazuje się znajomością podstawowych i dopełniających wymagań programowych; – w zasadzie poprawnie stosuje pojęcia i terminy historyczne oraz umiejscawia wydarzenia w czasie i przestrzeni; – w sposób powierzchowny dostrzega związki i zależności między faktami i wydarzeniami oraz dokonuje analizy i syntezy omawianych zjawisk i procesów; – potrafi logicznie, ale nie w pełni samodzielnie, formułować oceny i wnioski; – interpretuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w sposób odtwórczy; – stara się być aktywnym na zajęciach; – podejmuje się stawianych przed nim zadań i poprawnie się z nich wywiązuje; – pracując w zespole, koncentruje się na wyznaczonych zadaniach, wykonuje je terminowo i z należytą starannością; – zwykle szanuje poglądy i</p>	<p>Uczeń: – wykazuje się wiedzą i umiejętnościami ujętymi w planie wynikowym jako wymagania podstawowe, dopełniające i rozszerzające; – bezbłędnie posługuje się faktografią i terminologią określoną w planie wynikowym; – swobodnie lokalizuje wydarzenia w czasie i przestrzeni; – w sposób pełny, rzetelny i wnikliwy analizuje i interpretuje wydarzenia, zjawiska i procesy oraz podejmuje próby samodzielnego oceniania i wnioskowania; – umiejętnie stosuje argumentację i doszukuje się analogii w</p>	<p>Uczeń: – w pełnym stopniu opanował wymagania określone w planie wynikowym, a jego wiedza i umiejętności często wykraczają poza te wymagania; – swobodnie i poprawnie operuje faktografią i terminologią, wraz z treściami znacznie wykraczającymi poza program nauczania; – trafnie sytuuje i synchronizuje wydarzenia w czasie i przestrzeni; – dostrzega związki i zależności między zjawiskami z różnych dziedzin życia (polityka, społeczeństwo, gospodarka, kultura); – wykazuje się samodzielnością i wnikliwością w selekcjonowaniu i interpretacji wydarzeń, zjawisk i procesów; – prezentuje problemy, procesy i zjawiska w szerokim kontekście; – potrafi samodzielnie formułować wnioski, i</p>

	niechętnie angażuje się w pracę grupy, odrywając się od powierzonych zadań i nie przestrzegając zasad współpracy.		zдание innych i jest zdolny do kompromisu.	omawianiu wydarzeń, zjawisk i procesów; – samodzielnie podejmuje działania zmierzające do poszerzenia i pogłębienia swojej wiedzy; – sumiennie wywiązuje się ze stawianych przed nim zadań, także dodatkowych; – pracując w zespole, konsekwentnie wykonuje polecenia i pełni funkcję lidera, przypominając innym członkom grupy o zadaniach do wykonania oraz wspierając ich wysiłki; – wnosi pozytywny wkład w pracę zespołu poprzez przestrzeganie zasad współpracy i okazywanie szacunku kolegom i ich pomysłom.	porównywać i oceniać postaci, zjawiska i wydarzenia; – w sposób przemyślany i wskazujący na rozumienie problemu prezentuje i uzasadnia swoje stanowisko; – potrafi odnieść się krytycznie do ocen i opinii innych ludzi; – samodzielnie i w przemyślany sposób integruje wiedzę i umiejętności z różnych źródeł.
--	---	--	--	--	--

5. Formy sprawdzania wiedzy i umiejętności:

a) Odpowiedź ustna - z zakresu materiału obejmującego trzy ostatnie tematy, nauczyciel dopasowuje formę do warunków danej klasy; uczeń ma możliwość poprawy uzyskanego stopnia w terminie wskazanym przez n-la.

- b) Ćwiczenia na lekcji - zawierające elementy wiedzy, którą uczeń przyswaja we własnym zakresie lub z pomocą nauczyciela. Ćwiczenia mogą obejmować pracę z różnego rodzaju źródłami bądź samodzielnią prezentację wybranego materiału.
- c) Zadania domowe - zlecone dla uczniów do wykonania, w formie indywidualnej lub grupowej.
- d) Sprawdzian wiadomości - przeprowadzany w formie testu otwartego lub zamkniętego, obejmujący swym zakresem dział lub kilka działów lekcyjnych. Nauczyciel informuje o terminie zgodnie z zapisem zamieszczonym w Statucie Szkoły (**co najmniej z tygodniowym wyprzedzeniem**)- nauczyciel dokonuje poprawy zgodnie z zapisami statutowymi (**do dwóch tygodni od momentu napisania sprawdzianu**) - uczniowie mają możliwość poprawy uzyskanej oceny w uzgodnionym terminie, osoby nie piszące w pierwszym terminie mają obowiązek napisania sprawdzianu w terminie ustalonym przez nauczyciela.
- e) kartkówki - pisemna forma odpowiedzi, z zakresu materiału obejmującego trzy ostatnie tematy, **kartkówki nie wymagają wcześniejszej zapowiedzi.**
- f) prezentacja - indywidualne przedstawienie określonego przez nauczyciela tematu, w wyznaczonym terminie, z możliwością wykorzystania nośników multimedialnych;
- g) udział w projektach, konkursach, olimpiadach - jako fakultatywny element kształtowania wiedzy i umiejętności

6. Punktowanie i przeliczanie prac pisemnych.

Przedział	Ocena
100 %	<i>Celujący</i>
91 - 99 %	<i>Bardzo dobry</i>
71 - 90 %	<i>Dobry</i>
51 - 70 %	<i>Dostateczny</i>
35 - 50 %	<i>Dopuszczający</i>
0 - 34 %	<i>Niedostateczny</i>

7. Sposoby korygowania niepowodzeń i podnoszenie osiągnięć uczniów.

1. Poprawie podlegają następujące formy sprawdzania wiedzy i umiejętności uczniów:

- a) prace klasowe,
- b) sprawdziany.

2. Każdy sprawdzian i pracę klasową uczeń może poprawić tylko jeden raz, w ciągu dwóch tygodni od rozdania prac, w terminie uzgodnionym z nauczycielem. W przypadku dłuższej nieobecności poprawa odbywa się w trybie ustalonym z nauczycielem.
3. Ocena z poprawy jest wpisana do dziennika **jako kolejna** ocena bieżąca.
4. Nie zgłoszenie się na poprawę bez usprawiedliwienia jest równoznaczne z rezygnacją z prawa do poprawy.

8. Warunki i tryb uzyskania wyższej niż przewidywana rocznej oceny klasyfikacyjnej.

1. Informację dla uczniów o przewidywanej rocznej ocenie klasyfikacyjnej z historii przekazuje nauczyciel na tydzień przed klasyfikacyjnym posiedzeniem Rady Pedagogicznej.
2. Uczeń do 2 dni roboczych po uzyskaniu informacji, może zwrócić się z pisemną prośbą do nauczyciela uczącego i lub Dyrektora Szkoły o możliwość poprawienia oceny na wyższą.
3. Warunki możliwości poprawy:
 - a) wszystkie godziny nieobecności na lekcjach historii są usprawiedliwione,
 - b) uczeń przystąpił do wszystkich prac pisemnych (sprawdzianów),
 - c) uczeń otrzymał pozytywną ocenę śródroczną, lecz nie niższą więcej niż o jeden stopień od tej o jaką się ubiega na koniec roku.
4. Ostateczną decyzję o możliwości uzyskania wyższej niż przewidywana rocznej oceny klasyfikacyjnej podejmuje nauczyciel.
5. Nauczyciel po otrzymaniu prośby i sprawdzeniu spełnienia warunków ustala z uczniem termin poprawy oceny.
6. Uczeń może poprawiać ocenę tylko jeden raz.
7. Nie przystąpienie ucznia do poprawy w wyznaczonym terminie bez usprawiedliwienia, jest równoznaczne z jego odstąpieniem od poprawiania oceny.
8. Formą poprawy jest sprawdzian pisemny z materiału nauczania:
 - a) z całego roku, jeżeli ocena śródroczna jest niższa od oceny, o którą uczeń się ubiega,
 - b) z drugiego okresu w pozostałych przypadkach.